

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722201493
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3722201493.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Gabriely Janákovéj v právnej veci navrhovateľa E., zastúpeného W., proti otcovi navrhovateľa I., o návrhu na zvýšenie výživného, na odvolanie otca navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 7Pc/6/2022-26 zo dňa 7. septembra 2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 14.06.2021 č.k. 14P/11/2021-38 v časti o výživnom tak, že otcovi navrhovateľa I. X., nar. XX.XX.XXXX zvýšil výživné na navrhovateľa E. X., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 110 eur na sumu 150 eur mesačne od 20.05.2022, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa. Zameškané výživné za obdobie od 20.05.2022 do 30.09.2022 v sume 175,48 eur je otec navrhovateľa I. X. povinný navrhovateľovi uhradiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol a ustálil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči otcovi zvýšenia výživného zo sumy 110 eur na sumu 210 eur mesačne. Uviedol, že manželstvo jeho rodičov bolo v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 14P/11/2021 rozvedené, spolu so sestrou S. boli zverení do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 110 eur mesačne a na výživu maloletej sestry S. sumou 90 eur mesačne. Aktuálne je žiakom X. ročníka D., pričom sa jedná o 4-ročné štúdium v odbore gumár - plastikár. Otec na jeho výživu nad rámec súdom určeného výživného neprispieva, z dôvodu čoho celú starostlivosť o neho je nútená zabezpečovať výlučne matka. V porovnaní s dobou určenia výživného sa zvýšili výdavky na jeho výživu v tej súvislosti, že po ukončení pandémie a dištančného vyučovania začal opäť navštevovať školu, matka je nútená uhrádzať navrhovateľovi cestovné výdavky, stravu v školskej jedálni, zakupovať učebné pomôcky. Otec navrhovateľa vo vyjadrení uviedol, že s návrhom nesúhlasí z dôvodu, že platenie výživného vo väčšom rozsahu mu neumožňuje jeho súčasná finančná situácia. Rovnako ako v čase určenia výživného dosahuje zárobok v rozsahu 400 až 450 eur mesačne netto a pre nepriaznivú finančnú situáciu prestal uhrádzať aj splátky na hypotekárny úver, ktorý s matkou navrhovateľa za trvania manželstva spoločne čerpali v súvislosti s rekonštrukciou ich rodinného domu.

2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že manželstvo rodičov navrhovateľa bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 14P/11/2021-38 zo dňa 14.06.2021 s tým, že maloleté deti E., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný k povinnosti prispievať na ich výživu na maloletého E. sumou 110 eur a na výživu maloletej S. sumou 90 eur mesačne, zároveň bol otcovi upravený styk s oboma maloletými

deťmi. V čase určenia výživného bol navrhovateľ maloletý a bol žiakom X. ročníka X-ročného denného štúdia na D. ktorú školu navštevoval v odbore operátor gumárskej výroby. V čase určenia výživného matka dosahovala priemerný mesačný zárobok 597,88 eur netto s tým, že pri určení výšky výživného súd vychádzal z otcom deklarovaneho príjmu zo živnosti vo výške 400 až 450 eur netto a z jeho potenciálneho možného príjmu 685 eur. Dňa 07.04.2022 dosiahol navrhovateľ plnoletosť, avšak z dôvodu prípravy na budúce povolanie stále nie je schopný sám si zabezpečovať prostriedky na svoju výživu. V čase podania návrhu o zvýšenie výživného bol žiakom 3. ročníka denného štúdia na D., kde sa pripravuje na svoje povolanie v odbore operátor gumárskej výroby. Od 01.09.2022 začal na uvedenej škole navštevovať posledný 4. ročník. Po ukončení pandémie a po ukončení dištančnej formy vyučovania už v čase podania návrhu navštevoval školu prezenčnou formou, v súvislosti s čím začal dochádzať do G. z miesta svojho bydliska z B. a v súvislosti s čím mu vznikli cestovné výdavky mesačne vo výške 40 eur. Keďže sa stravuje v školskej jedálni, matka mu uhrádza poplatok za stavu v školskej jedálni vo výške 40 eur, na desiatu mu denne dáva sumu 3 eurá. Z výpovede matky navrhovateľa na pojednávaní dňa 06.07.2022 vyplýva, že navrhovateľovi na dobíjanie telefónneho kreditu mesačne dáva sumu 20 eur, úrazové poistenie mu mesačne uhrádza vo výške 10 eur. Na zakupovanie drogérie matka pre navrhovateľa mesačne vynakladá sumu 15 eur. V mesiaci máj 2022 navrhovateľ začal navštevovať kurz autoškoly, za čo matka vynaložila sumu 600 eur. Matka navrhovateľa má okrem navrhovateľa ešte jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére S., na výživu ktorej jej otec navrhovateľa mesačne prispieva sumou 90 eur. Matka navrhovateľa spolu s navrhovateľom a maloletou S. býva u svojich rodičov v obci B. a na vedenie spoločnej domácnosti mesačne prispieva sumou 35 eur, pričom na zakupovanie uhlia pre účely vykurovania rodičom ročne prispieva sumou cca 1.000 eur. Matka navrhovateľa je zamestnaná v spoločnosti J., kde za obdobie od 1.6.2021 do 31.5.2022 dosiahla priemerný mesačný zárobok vo výške 758,56 eur netto. Matka navrhovateľa mesačne spláca splátky na hypotekárny úver vo výške 85 eur s tým, že otec navrhovateľa jej na úhradu týchto splátok nijakým spôsobom neprispieva, hoci od rozvodu manželstva výlučne sám užíva rodinný dom v obci B., ktorý s matkou navrhovateľa za trvania manželstva spoločne rekonštruovali s tým, že čerpaný úver slúžil práve na rekonštrukciu tohto rodinného domu. Nesplatená časť tohto úveru ku dňu 14.1.2022 predstavovala sumu 12.585,92 eur. Otec navrhovateľa mesačne prispieva na výživu maloletej S. sumou 90 eur. Otec navrhovateľa je od 28.6.2022 nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR G. J., bez nároku na poberanie dávok v hmotnej núdzi. Podľa správy Sociálnej poisťovne zo dňa 14.7.2022 otcovi navrhovateľa nevznikol nárok na poberanie podpory v nezamestnanosti. Podľa výpisu zo živnostenského registra dňom 28.6.2022 bolo otcovi navrhovateľa pozastavené prevádzkovanie živnosti v oblasti údržba a oprava motorových vozidiel, predaj motorových vozidiel a predaj súčiastok a príslušenstva motorových vozidiel, a to až do 31.12.2027. Na pojednávaní dňa 6.7.2022 otec navrhovateľa v tejto súvislosti uviedol, že k pozastaveniu živnostenského oprávnenia došlo na základe jeho žiadosti pre dlhodobé dosahovanie nízkeho príjmu z podnikania s tým, že v súčasnej dobe si hľadá primerané zamestnanie. Otec navrhovateľa tiež uviedol, že v rámci podnikania prevádzkoval autoservis v obci B., pričom priestory si prenajímal od Obce B. za nájom, ktorý uhrádzal vo výške 500 eur ročne. Z podnikania pritom dosahoval priemerný mesačný zárobok vo výške cca 500 eur. Otec navrhovateľa oznámil Daňovému úradu P., že v zdaňovacom období za rok 2021 dosiahol celkové zdaniteľné príjmy vo výške 1.590,30 eur, z dôvodu čoho daňové priznanie za rok 2021 nepodával. Otec navrhovateľa potvrdil skutočnosť, že po rozvode manželstva ostal bývať v ich spoločnom rodinnom dome, ktorý s bývalou manželkou spoločne rekonštruovali, pričom pre nepriaznivú finančnú situáciu prestal splácať hypotekárny úver, čerpaný na rekonštrukciu tohto rodinného domu, ktorý v súčasnej dobe spláca výlučne matka navrhovateľa. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15.6.2022 č.k. 6P/22/2022-24 bolo otcovi navrhovateľa zvýšené výživné na maloletú S. zo sumy 90 eur na sumu 120 eur mesačne od 20.5.2022.

3. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa ust. § 78 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že hoci od poslednej úpravy výživného uplynula len veľmi krátka doba, na strane navrhovateľa došlo k zásadnej zmene pomerov, ktorá zmena odôvodňuje novú úpravu výživného. Navrhovateľ po poslednej úprave výživného dovŕšil dňa 07.04.2022 plnoletosť, pričom stále nie je schopný sám si zabezpečovať prostriedky na svoju výživu, keďže dennou formou v školskom roku 2022/2023 začal navštevovať posledný X. ročník D., kde sa pripravuje na svoje budúce povolanie operátor gumárskej výroby. V porovnaní s dobou poslednej úpravy výživného, náklady spojené s jeho štúdiom vzrástli, keďže vyučovanie formou dištančnej výučby z dôvodu pandémie sa zmenilo na prezenčné vyučovanie, navrhovateľ musí do školy dochádzať z B. do G., v tejto súvislosti jeho matka vynakladá mesačne finančnú čiastku 40 eur na cestovné, v školskej jedálni mu zakupuje obedy za poplatok 40 eur mesačne, dáva mu vreckové na desiatu a jeho

mimoškolské aktivity. Navrhovateľ v mesiaci máj 2022 začal navštevovať kurz autoškoly, na čo matka vynaložila sumu 600 eur. Je pravdou, že matke navrhovateľa v porovnaní s dobou určenia výživného vzrástol jej priemerný mesačný zárobok zo sumy 597,88 eur netto na sumu 758,51 eur netto, avšak po rozvoze manželstva bola nútená odsťahovať sa s deťmi k svojej matke a zo svojho príjmu začala výlučne uhrádzať splátky na úhradu hypotekárneho úveru vo výške 85 eur, ktorý spoločne s otcom navrhovateľa počas ich manželstva čerpali na rekonštrukciu rodinného domu v obci B., a to napriek skutočnosti, že v ich rodinnom dome ostal bývať otec navrhovateľa výlučne sám. K zmene pomerov od určenia výživného došlo aj na strane otca navrhovateľa, u ktorého pri určení výšky výživného súd vychádzal z jeho potenciálneho možného príjmu vo výške 685 eur. Otec navrhovateľa po podaní návrhu o zvýšenie výživného ku dňu 28.6.2022 si pozastavil prevádzkovanie svojej živnosti, a to až do 31.12.2027 s odôvodnením, že z podnikania dlhodobo dosahoval nízky príjem vo výške 500 eur mesačne. V súčasnej dobe je otec navrhovateľa síce nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR G. J. od 28.6.2022 bez nároku na poberanie podpory v nezamestnanosti a dávok v hmotnej núdzi, avšak zo správy ÚPSVaR G. J. zo dňa 12.7.2022 vyplýva, že v prípade záujmu by sa otec navrhovateľa mohol zamestnať vo svojom odbore kovoobrábač a zámočník, keďže v evidencii voľných pracovných miest ÚPSVaR G. J. vo svojom regióne eviduje voľné pracovné miesta u 3 zamestnávateľov s potencionálnym zárobkom od 850 eur do 871 eur brutto. Vychádzajúc z tohto zistenia je nevyhnutné v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine konštatovať, že hoci je otec v súčasnej dobe nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a je bez akéhokoľvek finančného príjmu, túto svoju nepriaznivú finančnú situáciu si spôsobil vlastným zavinením, pretože bez dôležitého dôvodu nevyužil možnosť zamestnať sa u niektorého zo zamestnávateľov, ktorých eviduje úrad práce ako zamestnávateľov s voľnými pracovnými miestami. Na základe uvedených skutočností, prihliadajúc na celkový nárast nákladov, spojených s výživou, ošatením, ale tiež štúdiom navrhovateľa, súd zvýšil otcovi na navrhovateľa výživné zo sumy 110 eur na sumu 150 eur mesačne s tým, že takáto výška výživného v plnom rozsahu korešponduje jednak s odôvodnenými potrebami navrhovateľa, ako aj reálnymi možnosťami a schopnosťami jeho otca. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol. Zameškané výživné za obdobie od 20.5.2022 do 30.9.2022 v sume 175,48 eur súd zaviazal otca k povinnosti navrhovateľovi uhradiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec navrhovateľa a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh na zvýšenie výživného zamietol. Uviedol, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť vyššie výživné, ako bolo určené naposledy vo výške 110 eur. Nie je schopný splácať ani hypotéku a bol nútený zrušiť si živnosť z dôvodu, že nedosahoval taký príjem, aby bol schopný uhrádzať obci B. dohodnutý nájom vo výške 500 eur. Takto skončilo podnikanie otca. Odhlásenie neurobil kvôli výživnému, ale kvôli tomu, že nebol schopný platiť z dosahovaného príjmu nájomné, odvody na sociálne a zdravotné poistenie. Súd v rozpore so skutočnosťou ustálil, že vlastným zavinením si otec spôsobil nepriaznivú finančnú situáciu, že má údajne možnosť zamestnať sa u troch zamestnávateľov so zárobkom od 850 eur do 870 eur brutto ako kovoobrábač a zámočník. Otec bol na ÚPSVaR G. J. zistiť, kde sa uvedené pracovné miesta nachádzajú a bolo mu povedané, že už voľné miesta nemajú a sú obsadené. Nakoľko otec nemá podporu v nezamestnanosti a nemá objektívny príjem, tak kým si nezabezpečí pracovný pomer, súd by nemal výživné zvyšovať, pretože toto nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť a posledná úprava výživného bola len pred rokom, odvtedy sa ani potreby navrhovateľa nezvýšili, teda nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Súd nevzal do úvahy objektívne výdavky otca, ktoré má mesačne spojené s úhradou elektriny vo výške 55 eur, náklady na kúrenie ročne 2.300 eur, na stravu 300 eur, na poistenie 60 eur a výživné na dcéru a syna vo výške 200 eur. Pokiaľ sa otec zamestná a zlepší sa mu príjem, nebráni sa tomu, aby navrhovateľovi uhrádzal aj vyššie výživné.

5. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že ukončenie živnosti otca a následná registrácia na úrade práce je účelová, pretože je takmer totožná s dátumom pojednávania, kedy mu bolo zvýšené výživné na maloletú S. na 120 eur. Sociálne poistenie si neplatí a keď sa registroval na úrade práce, tak vedel, že nebude poberateľom žiadnej dávky. Nie je pravdou, že kvôli nedostatočnému príjmu nebol schopný platiť nájom vo výške 500 eur ročne obci B., pretože za trvania manželstva si dokončoval priestory hospodárskej budovy rodinného domu za účelom dielne, aby sa znížili náklady prevádzky autoservisu. Napriek tomu, že otec ukončil živnosť, naďalej prevádzkuje činnosť a opravuje autá, o čom svedčí to, že dvakrát do týždňa možno vídať pred jeho rodinným domom auto spoločnosti G., ktorá sa zaoberá rozvozom autosúčiastok. Je nepravdivé, že pracovné miesta, ktoré boli otcovi ponúknuté úradom práce ako zámočník a kovoobrábač sú obsadené. Po telefonickom kontakte bolo úradom práce

oznámené, že tieto ponuky sú stále aktuálne a pracovné miesta nie sú obsadené. Otec má možnosť zamestnať sa aj v bližšom okresnom meste G. v spoločnosti C., kde neustále ponúkajú prácu. Nakoľko je pracoval 25 rokov ako automechanik, má možnosť zamestnať sa aj v tomto odbore a pracovných ponúk v danom odvetví je dostatok. Otec minie na stravu 300 eur, ako uviedol, ako má potom XX ročnému dieťaťu stačiť suma 110 eur. Nie je pravda, že sa potreby navrhovateľa nezvýšili. Pri určovaní výživného prebiehalo vyučovanie z domu formou dištančného vzdelávania. Teraz pribudli náklady na cestovné, desiaty, stravu, oblečenie, školské pomôcky a školské poplatky. Navrhovateľ je študentom X. ročníka, stužková slávnosť je tiež veľká finančná záťaž. Otec neprispel navrhovateľovi ani na vodičský preukaz, ktorý si navrhovateľ zaobstaral brigádami počas letných prázdnin. Okrem stanoveného výživného otec neprispieva navrhovateľovi ničím.

6. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a 66 CMP prihladnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

7. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam otca navrhovateľa dodáva nasledovné.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine plnenie výživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

11. Súdna prax za právne významnú zmenu pomerov, ktorá má subjektívny charakter považuje výraznú zmenu v nákladoch na životné potreby oprávneného dieťaťa v závislosti od jeho veku, vzdelávania, aktivít, kultúrnych potrieb a konkrétne potreby dieťa, ktoré sú povinní uspokojovať jeho rodičia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

12. Odvolací súd po preskúmaní veci zhodne dospel so súdom prvej inštancie k záveru, že odôvodnené potreby navrhovateľa, schopnosti a možnosti jeho otca a ostatné zákonné kritériá určovania výživného umožňujú zvýšenie výživného otca na navrhovateľa zo sumy 110 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne odo dňa podania návrhu navrhovateľa na súd. Posledná úprava výživného na navrhovateľa bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 14P/11/2021-38 zo dňa 14.06.2021, ktorým bolo manželstvo rodičov navrhovateľa rozvedené, navrhovateľ (v tom čase maloletý) spolu s maloletou sestrou S. boli zverení do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa sumou 110 eur mesačne a na výživu maloletej S. sumou 90 eur mesačne. V čase vydania uvedeného rozhodnutia bol navrhovateľ ešte maloletý a bol žiakom X. ročníka strednej školy v G. (D., odbor operátor gumárenskej výroby). Matka navrhovateľa v tom čase dosahovala priemerný mesačný zárobok vo výške 597,88 eur a okrem navrhovateľa mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej S., na ktorú otec prispieval sumou 90 eur mesačne. Otec navrhovateľa v tom čase bol živnostníkom a uviedol mesačný príjem vo výške 400 až 450 eur, preto súd vychádzal z potenciality jeho príjmu, a to z možného príjmu vo výške 685 eur mesačne.

13. Po preskúmaní majetkových a zárobkových schopností otca navrhovateľa a konštatovania aktuálnych nevyhnutných životných potrieb a nákladov navrhovateľa dospel aj odvolací súd k záveru, že súčasná výška vyživovacej povinnosti otca navrhovateľa k navrhovateľovi v sume 110 eur mesačne je nedostatočná a je odôvodnená potreba zmeny výšky vyživovacej povinnosti otca k navrhovateľovi. V súčasnosti je navrhovateľ žiakom X. ročníka na D., v odbore operátor gumárenskej výroby, pričom od 01.09.2022 je žiakom posledného X. ročníka na uvedenej strednej škole.

Navrhovateľ dňa 07.04.2022 nadobudol plnoletosť. Bez ohľadu na skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného na navrhovateľa (v tom čase maloletého) uplynul len 1 rok, bolo preukázané, že došlo k výraznej zmene pomerov na strane navrhovateľa, ktorá je dôvodom na zvýšenie výživného otca na navrhovateľa. Navrhovateľovi sa zvýšili výdavky v spojení so školou, keďže v čase poslednej úpravy výživného prebiehalo vyučovanie formou dištančnej výučby a v súčasnosti už prebieha vyučovanie prezenčne, v súvislosti s čím vznikli mesačné výdavky na cestovné vo výške 40 eur, keď denne dochádza z obce B. a naspäť, ďalej výdavky na stravu v školskej jedálni vo výške 40 eur, matka poskytuje navrhovateľovi finančné prostriedky, resp. vreckové na desiatu vo výške 3 eurá denne (v priemere 60 eur mesačne), ako aj vreckové na mimoškolské aktivity. Súd prvej inštancie tak správne vychádzal predovšetkým zo zmeny u navrhovateľa, ktorý sa aktuálne zúčastňuje prezenčnej formy výučby na strednej škole v G., v dôsledku čoho došlo nepochybne k nárastu jeho mesačných výdavkov nielen na vyššie uvedené položky, ale aj na oblečenie, obuv, školské potreby a mimoškolské aktivity. Navrhovateľ má ďalšie mesačné výdavky spojené s dobíjaním kreditu na mobilný telefón vo výške 20 eur, s úrazovým poistením vo výške 10 eur, s nakupovaním hygienických potrieb vo výške 15 eur. V máji 2022 matka zaplatila navrhovateľovi kurz autoškoly vo výške 600 eur. Vyživovacia povinnosť otca navrhovateľa k navrhovateľovi ako plnoletému dieťaťu pripravujúcemu sa sústavným stredoškolským štúdiom na svoje budúce povolanie, teda dieťaťu, ktoré nie je schopné sa samo živiť, tak naďalej trvá. V konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, že navrhovateľ je študentom strednej školy. Z toho pohľadu je potom pre posúdenie schopnosti navrhovateľa živiť sa samostatne postačujúce, že bola v konaní preukázaná skutočnosť jeho trvajúcего štúdia na strednej škole.

14. U matky navrhovateľa došlo k zmene pomerov v tom smere, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti na navrhovateľa dosahovala priemerný mesačný príjem vo výške 597,88 eur a v súčasnosti došlo k zvýšeniu mesačného príjmu na sumu 758,56 eur. Matke navrhovateľa sa síce zvýšil príjem o 160 eur mesačne, avšak spolu s navrhovateľom a maloletou dcérou S.ijú v spoločnej domácnosti u jej rodičov (starí rodičia navrhovateľa) v rodinnom dome, kde matka prispieva na spoločnú domácnosť sumou 35 eur mesačne na elektrinu a sumou 1.000 eur ročne na kúpu uhlia za účelom vykurovania. Matka navrhovateľa ďalej mesačne uhrádza splátku hypotekárneho úveru vo výške 85 eur, ktorý úver slúžil na rekonštrukciu rodinného domu rodičov navrhovateľa, z ktorého sa matka spolu s navrhovateľom a maloletou S. odťahovali, aktuálne tam býva len otec navrhovateľa a žiadnym spôsobom neprispieva matke na úhradu mesačnej splátky hypotekárneho úveru. Matka poskytuje navrhovateľovi denne vreckové na desiatu a uspokojovanie jeho ďalších potrieb a zaplatila navrhovateľovi kurz autoškoly vo výške 600 eur, na ktorý otec taktiež neprispel. Z uvedeného vyplýva, že matka navrhovateľa má vyživovaciu povinnosť k navrhovateľovi, k maloletej S. a s poukazom na všetky odôvodnené výdavky jej zvýšenie príjmu je tak zanedbateľné a nevyrovná sa k nepochybne zvýšeným výdavkom spojených so zaobstaraním a výživou svojich detí. Pokiaľ ide o pomery na strane otca navrhovateľa, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zatiaľ čo v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti na navrhovateľa dosahoval príjem zo živnosti vo výške 400 až 450 eur mesačne a súd vychádzal z jeho potenciálneho príjmu vo výške 685 eur, v súčasnosti je od 28.06.2022 nezamestnaný a evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR G. J., nakoľko dňa 28.06.2022 bolo otcovi pozastavené živnostenské oprávnenie na základe jeho žiadosti s odôvodnením, že dlhodobo dosahoval nízky príjem z podnikania. Nakoľko nastali pomery odôvodňujúce zvýšenie výživného na navrhovateľa, bolo potrebné vychádzať z možností, schopností a majetkových pomerov účastníkov, resp. bolo nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva princíp potenciality príjmov. Ide o inštitút výrazne ochraňujúci záujmy oprávneného (navrhovateľa) a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného (otca navrhovateľa), ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ bol otec navrhovateľa v čase rozhodovania súdom prvej inštancie nezamestnaný, nemal žiadny príjem, bolo povinnosťou súdu skúmať dôvody takéhoto stavu, situáciu na trhu práce, aktivitu povinného smerujúcu k získaniu zamestnania a podobne. Pre záver súdu ohľadne potenciálneho príjmu je nevyhnutné mať dostatočné informácie o dosiahnutom vzdelaní a získaných pracovných zručnostiach a skúsenostiach, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie správne posúdil princíp potenciálneho príjmu otca navrhovateľa zo zistených pracovných ponúk na trhu práce v spojení s možnosťami a schopnosťami otca. ÚPSVaR G. J. správou zo dňa 12.07.2022 uviedol, že v evidencii voľných pracovných miest v oblasti kovoobrábač a zámočník vedie voľné pracovné miesta u zamestnávateľa K. s mesačným príjmom vo výške 871 eur, u zamestnávateľa O. s mesačným príjmom vo výške 850 eur a u zamestnávateľa V. so mzdou 5 eur/1 hod., avšak otec navrhovateľa nevyužil ani jednu pracovnú ponuku a nezamestnal sa. Súd prvej inštancie správne posúdil potenciálny mesačný príjem otca navrhovateľa vo výške 850 eur až 871 eur brutto a v súlade so zistenými voľnými pracovnými miestami ustálil možnosť a schopnosť

platiť výživné na navrhovateľa vo výške 150 eur mesačne. Pokiaľ otec navrhovateľa nedosahoval pracovné výkony v rámci predmetu svojho podnikania, ako sám tvrdil, mohol si nájsť inú prácu s poukazom na zistené voľné pracovné miesta na trhu práce za prihladenia dosiahnutého vzdelania a pracovných skúseností otca, pričom z výpisu živnostenského registra si otec navrhovateľa rozšíril predmet živnostenského oprávnenia dňom 10.12.2022 na čistiace a upratovacie služby, nákladnú cestnú dopravu vykonávanú vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla a na výrobu a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu, čím môže vyvinúť väčšiu aktivitu na zabezpečenie príjmu a splniť si tak povinnosť platiť výživné na navrhovateľa.

15. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie správne posúdil tak, že nastala taká zmena pomerov na strane navrhovateľa ako aj na strane oboch rodičov, ktorá odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na navrhovateľa, pričom súdom prvej inštancie zvýšené výživné zo strany otca v prospech navrhovateľa zo sumy 110 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, je v súlade s jeho vekom a odôvodnenými potrebami, ako aj osobnými, majetkovými a potencionálnymi finančnými možnosťami na strane otca ako povinného rodiča, súčasne tiež korešponduje s právom dieťaťa, podieľať sa na životnej úrovni rodiča. Pokiaľ ide o výživu navrhovateľa, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní zbral do úvahy jednak možnosti, schopnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov, ako i vek navrhovateľa a s tým spojené jeho opodstatnené potreby. Je zrejmé, že zmena pomerov na strane navrhovateľa, predovšetkým v podobe prezenčnej formy výučby na strednej škole v G. v spojení s dochádzaním a iných školských poplatkov, vyžaduje zvýšené náklady na jeho výživu, ktoré nemôže v celom rozsahu kryť len matka navrhovateľa. Odvolací súd zastáva jednoznačný názor, že zvýšenie výživného na navrhovateľa zo sumy 110 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, vzhľadom na vek a celkové odôvodnené potreby navrhovateľa, ktorý študuje na strednej škole mimo miesta bydliska, s čím sú spojené nemalé náklady, nemožno vo všeobecnosti hodnotiť rozhodne ako nadštandardné, umožňujúce pokrývať viac, ako reálnu časť nákladov na odôvodnené potreby, ktoréhokoľvek na strednej škole študujúceho dieťaťa, pri všeobecnej znalosti cien, či už len základnej stravy, nákladov na oblečenie, bývanie, hygienu, bežnú zdravotnú starostlivosť, náklady spojené so štúdiom dieťaťa, školskými a učebnými pomôckami a nezbavuje povinnosti otca podieľať sa na ich úhrade v zodpovedajúcom rozsahu. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne pri zvýšení výživného zohľadnil u otca navrhovateľa ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére S. vo výške 120 eur mesačne. Je potrebné zdôrazniť, že otec navrhovateľa si musí byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi, pokiaľ nie je schopný samostatne sa živiť i na úkor vlastnej životnej úrovne. Malo by byť preto v jeho záujme podieľať sa na výžive svojho dieťaťa podľa jeho potrieb. Navrhovateľ, ktorý študuje na strednej škole je odkázaný svojou výživou výhradne na svojich rodičov, pričom jeho matka, nie je schopná sama hrať všetky jeho preukázané výdavky.

16. Posúdením všetkých uvedených skutočností tak odvolací súd dospel k záveru, že zvýšenie výživného otca na navrhovateľa zo strany súdu prvej inštancie zo sumy 110 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne bolo dôvodné a zodpovedalo zákonným kritériám určovania výživného stanovenými v Zákone o rodine. Pri takto určenom výživnom bol potom správny aj výpočet zameškaného výživného otca na navrhovateľa za obdobie od 20.05.2022 do 30.09.2022 v sume 175,48 eur.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania.

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len "CMP").

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleteho, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloleteho tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleteho prevziať.